

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fkf.II.372/2022. számú ügyben Szegeden, 2023. február 9. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a 6. sorszámú

í t é l e t e t:

A testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt fiatalkorú terhelt és társai ellen indított büntetőügyben a *Szolnoki Törvényszék* 2022. február 18. napján kihirdetett *22.Fk.131/2022/2.* számú ítéletét *megváltoztatja.*

A próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyező és a próbára bocsátást megszüntető rendelkezéseit, valamint a büntetés kiszabása köréből a próbára bocsátás megszüntetésével érintett cselekményre történő utalást *mellőzi.*

A társtettesként elkövetett testi sértés büntetteként [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (4) bekezdés b) pont 1. fordulat] értékelt cselekményt társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (6) bekezdés b) pont 2. fordulat] *minősíti.*

A magatartási szabályok előírását *mellőzi.*

Egyebekben az elsőfokú ítéletet *helybenhagyja.*

A másodfokú eljárás során felmerült *7.200 (hétezer-kettőszáz) forint* bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Szolnoki Törvényszék a Karcagi Járásbíróság 3.Fk.38/2021/4. számú ítéletével fk. terhelt₂ vádlott vonatkozásában alkalmazott próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezte és a próbára bocsátást megszüntette. Fk. Terhelt₁ vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat] és társtettesként elkövetett testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (4) bekezdés b) pont 1. fordulat]. A törvényszék ezért és a Karcagi Járásbíróság 3.Fk.38/2021/4. számú ítéletével elbírált lopás vétsége [Btk.370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont] miatt is halmazati büntetésül 1 év 2 hónap szabadságvesztésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fiatalkorúak fogháza. A szabadságvesztés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a vádlott a szabadságvesztésből – annak végrehajtása esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, valamint azt, hogy a fiatalkorú vádlott a próbaidő tartama alatt pártfogó felügyelet alatt áll. A bíróság a fiatalkorú vádlott részére magatartási szabályként előírta, hogy a szakmaszerző tanulmányait eredményesen fejezze be, a tanintézmény házirendjét tartsa be. A tanulmányai befejezése és szakmája megszerzését követően létesítsen bejelentett munkaviszonyt, amennyiben ez eredményre nem vezet, munkaviszony létesítése céljából hat havonta jelentkezzen a Karcagi járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán. A bíróság továbbá kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] A törvényszék ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést fk. Terhelt₁ vádlott terhére, súlyosítás végett, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének mellőzése, továbbá közügyektől eltiltás kiszabása érdekében.

[3] Az ügyészség fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy tévesen látott lehetőséget az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére. Álláspontja szerint a vádlott terhére rótt bűncselekmények különös tárgyi súlyát nem csak a magas büntetéssel való fenyegetettség jelenti, hanem jellegükben is nagyon súlyosak. A vádlott – a társával együtt - az elkövetés során a sértettekkel szemben rendkívül embertelenséggel járt el. A vádlott kiszolgáltatott sértettek sérelmére követte el cselekményeit. A fiatalkorú vádlott személyiségében fokozott társadalomra veszélyesség rejlik, a vádlottat a súlyos bűncselekmények elkövetésétől az sem tartotta vissza, hogy vele szemben büntetőeljárás van folyamatban.

[4] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.107/2022/6. számú indítványában az ügyészség fellebbezését annak indokolásával egyezően fenntartotta. Észrevételezte, hogy eljárási szabályt sértett a törvényszék, amikor az ellőkészítő ülésen a vádlott vonatkozásában felolvasta az igazságügyi pszichológus szakvéleményt. A tanú₂ sértett sérelmére elkövetett cselekmény téves minősítésére is észrevételt tett, hivatkozva az irányadó bírói gyakorlatra, miszerint az alvó sértett akaratnyilvánításra képtelennek minősül.

[5] Összességében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a vádlott tanú₂ sértett sérelmére elkövetett cselekményének társtettesként elkövetett testi sértés büntetéként [Btk. 164.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] minősítését, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének mellőzését, közügyektől eltiltásra is ítéletét, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[6] A vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség indítványának elutasítására és a törvényszék ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

[7] Az ügyészség által bejelentett fellebbezés alaptalan.

[8] Mivel az ügyészség által bejelentett fellebbezés kizárólag a kiszabott büntetések ellen irányult, ezért korlátozott felülbírálatnak volt helye. A másodfokú bíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 590. § (3) bekezdése alapján az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálta felül. A korlátozott felülbírálat alapján azonban a Be. 590. § (5) bekezdésének a) pont aa) és ab) alpontjaira, valamint b), c) és d) pontjaira, az (5a) bekezdésére, valamint ugyanezen szakasz (7) bekezdésére figyelemmel a felülbírálat kiterjedt az elsőfokú bírósági eljárásra abban a körben, hogy történt-e olyan eljárási szabálysértés, amelyre figyelemmel a Be. 607. § (1) bekezdése, a Be. 608. § (1) bekezdése, valamint a Be. 609. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni. Vizsgálta továbbá az ítéletábra a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, a bűncselekmény minősítését, valamint a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést.

[9] Ennek során azt állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék nem vétett olyan eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[10] Nem merült fel olyan körülmény sem, amelyre figyelemmel a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni.

[11] Észlelte az ítéletábra, hogy a rendelkezésre álló iratokból, a tárgyalási jegyzőkönyvekből és az ítéletből nem volt megállapítható, hogy az ítélet meghozatalában a bírói tanács tagjaként eljáró ülnökök megfeleltek-e a Be. 680. § (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek. Eszerint a fiatalok elleni büntetőeljárásban ülnökként kizárólag pedagógus, pszichológus vagy a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, gyámügyi igazgatás keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, nevelését, gondozását vagy szociális segítségét, a gyermek sorsának rendezését közvetlenül szolgáló, egyetemi vagy főiskolai végzettséghez kötött munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy vehet részt. A Be. 608. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezés szerint ugyanis a másodfokú bíróságnak hatályon kívül kell helyeznie az elsőfokú bíróság ítéletét, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva.

[12] Tekintve, hogy az ítéletábra az Fkf.I.530/2022. számú ügy irataiból hivatalos tudomással rendelkezik arról, hogy a bírói tanács a törvényi rendelkezéseknek megfelelően került megalakításra, így eljárási szabálysértés nem történt, csupán elmaradt a jegyzőkönyvben, valamint az ítéleten annak rögzítése, hogy az ülnökök milyen képesítéssel rendelkeznek.

[13] Ugyanakkor osztotta az ítéletábra a fellebbviteli főügyészség azon észrevételét, amely szerint eljárási szabályt sértett a törvényszék, amikor a 2021. október 27. napján megtartott előkészítő ülésen fk. Terhelt1 vádlott kihallgatásán túl felolvasta a vádlott vonatkozásában készült igazságügyi pszichológus szakvéleményt.

[14] A Be. 502. § (1) bekezdése alapján, ha az előkészítő ülés megtartásának nincs akadálya, az előkészítő ülés megkezdése után a bíróság felhívására az ügyész ismerteti a vád lényegét, megjelöli a vádat alátámasztó bizonyítási eszközeit és indítványt tehet a büntetés vagy intézkedés mértékére, illetve tartamára is arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. A Be. 502. (3) bekezdése alapján a bíróság ezután a vádlottat – az előkészítő ülés jellegére figyelemmel – kihallgatja.

[15] A Be. 693. § (2) bekezdése alapján, ha az előkészítő ülésen ügydöntő határozat meghozatalára kerülhet sor, akkor az előkészítő ülésen ismertetni kell a környezettanulmányt, a pártfogó felügyelői véleményt és az összefoglaló pártfogó felügyelői véleményt.

[16] Mindezeken kívül más bizonyítás lefolytatása a Be. irányadó rendelkezései alapján kizárt, ha annak szükségessége felmerül, akkor arra tárgyaláson kerülhet sor.

[17] Ezen eljárási szabálysértésének azonban nem volt az ügyre érdemi kihatással, így annak csupán a megjegyzésére szorítkozott az ítéltábla.

[18] A másodfokú bíróság az ítéletnek a vádlott személyi körülményeire és az előéletére vonatkozó részét – tekintettel arra, hogy az nem képezi a tényállás részét – az alábbiak szerint kiegészítette, illetve helyesbítette.

[19] Fk. Terhelt1 vádlott régi baráti társaságával, tette társaival megszakította kapcsolatát, nem keresi a velük való találkozás lehetőségét. Tankötelezettsége megszűnt, ennek ellenére nem szakította meg szakmaszerző tanulmányait, céljai között szerepel a szakmaszerzés. A szakképzettség jelentősen növeli a fiatal jövőbeni munkaerő piaci elhelyezkedésének esélyeit, önállósodási törekvésének megvalósulását. A tanintézmény keretei között elsajátíthatja az együttélés szabályainak alapjait, konfliktuskezelő módszereket sajátíthat el. A vádlottnál nem valószínűsíthető bűnismétlés veszélye (elsőfokú iratok között lévő pártfogó felügyelői vélemény).

[20] A törvényszék ítéletének [4] bekezdését kiegészítette azzal, hogy a próbaidő 2022. július 7. napján eltelt.

[21] Ezzel összefüggésben az ítéltábla a törvényszék ítéletének [6], [7], [8], [9], [10] és [45] bekezdéseit mellőzte.

[22] Az ítéltábla a törvényszék ítéletének [18] bekezdését – tekintettel arra, hogy a vádra történő utalás szintén nem képezi a tényállás részét – akként helyesbítette, hogy az ügyészség az előkészítő ülésen történő beismerés esetére fk. Terhelt1 vádlott vonatkozásában helyesen 1 év 2 hónap fiatakorúak fogházában végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

[23] A törvényszék által megállapított tényállás a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

[24] A törvényszék a megállapított tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, azonban a vádlott cselekményeinek jogi minősítése csak részben volt törvényes.

[25] A tanú1 sértett sérelmére elkövetett cselekményt helyesen minősítette a törvényszék társtettesként elkövetett testi sértés büntettségének [Btk. (1) bekezdés, (3) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat], azonban az ezzel kapcsolatos jogi indokolása hiányos, ugyanis a Btk. 164. § (3) bekezdés szerinti alapesettel kapcsolatban elmulasztotta vizsgálni azt, hogy a vádlottnak a súlyos testi sérülés okozására egyenes vagy eshetőleges szándéka terjedt ki.

[26] Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a jogi indokolást akként egészítette ki, hogy az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a támadott testtájékra, a nagy erővel történő bántalmazásra, a lábbal rugdosásra figyelemmel a vádlott egyenes szándékkal, a nyolc napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezését kívánva bántalmazta tanú1 sértettet. Egyebekben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az életveszélyes eredmény tekintetében a vádlottnak csak az eshetőleges szándéka állapítható meg.

[27] Tévedett ugyanakkor a törvényszék, amikor tanú2 sérelmére elkövetett cselekményt társtettesként elkövetett testi sértés büntettségének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés), (4) bekezdés b) pont 1. fordulat] minősítette.

[28] Az irányadó tényállásból az állapítható meg, hogy fk. Terhelt1 vádlott két társával két alvó sértettre támadt, őket minden előzmény nélkül, indokolatlanul, nagy erővel bántalmazták, ököllel ütötték, földre rántották, lábbal rugdosták.

[29] Az irányadó tényállás szerint a vádlott elkövetési magatartása – a bántalmazás módja, annak intenzitása – mindkét sértett sérelmére azonos volt. Így a tanú2 sértett sérelmére elkövetett cselekmény esetén is megállapítható, hogy a vádlott egyenes szándékkal, a nyolc napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezését kívánva bántalmazta a sértettet.

[30] Ha a testi sértés okozására irányuló elkövetési magatartás szándékos megvalósítása ellenére az elkövetői szándéknak megfelelő eredmény elmarad, akkor a súlyosabb eredményt tartalmazó testi sértés kísérlete valósul meg.

[31] Tekintettel arra, hogy tanú2 sértett ténylegesen nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett, azonban a vádlott szándéka nyolc napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezésére irányult, a súlyos testi sértés Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti kísérlete megállapításának volt helye.

[32] Osztotta az ítéletábra a fellebbviteli főügyészség álláspontját, amely szerint tévedett a törvényszék, amikor azt állapította meg, hogy az alvó sértett védekezésre képtelennek minősül.

[33] Egységes a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy az alvó sértett akaratnyilvánításra képtelennek minősül, ugyanis esetében egyáltalán nincs akaratnyilvánítási képesség.

[34] A védekezési képesség fizikai cselekvés lehetőségét jelenti, míg az akaratnyilvánítási képesség azt, hogy megvan a helyes akaratképzés lehetősége. Amennyiben az akaratnyilvánítási képesség hiányzik, az illető személy nem tudja a saját akaratát megformálni, azaz az érintett nem tudja kifejezni az abbéli akaratát, hogy mindazt, ami vele történik, kívánja-e vagy sem (BH2014. 6.).

[35] Jelen tényállás alapján megállapítható, hogy a sértettek aludtak, így akaratnyilvánítási képességük teljesen hiányzott.

[36] A fentiek alapján a tanú2 sértett sérelmére elkövetett cselekmény helyes jogi minősítése: társtettesként elkövetett testi büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés (6) bekezdés b) pont 2. fordulat].

[37] Fk. Terhelt1 vádlott terhére megállapított bűncselekmények – az eltérő minősítés mellett is – 1 hónaptól 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztéssel büntetendőek, míg az irányadó középérték 3 év 9 hónap 15 nap.

[38] Ami a büntetéskiszabási körülményeket illeti, azokat a törvényszék részben hiányosan és részben tévesen tüntette fel.

[39] Az ítéletábra további enyhítő körülményként értékelte, hogy a tanú2 sértett sérelmére elkövetett testi sértés kísérleti szakban maradt, valamint az életveszély közvetett voltát (Kúria 56. BK. vélemény III.1. és 2. pont).

[40] Mellőzte a súlyosító körülmények közül a tanú2 sértett sérelmére elkövetett cselekménynél azt, hogy a sértett aludt, ugyanis ezen körülmény a bűncselekmény minősítését alapozta meg, ekként egyben súlyosító körülményként értékelése a kétszeri értékelés tilalmába ütközne.

[41] Mellőzte továbbá a súlyosító körülményekből, hogy a sértettek közül az egyik személy mozgásában korlátozott volt, tekintettel arra, hogy annak nincs tényállásbeli alapja.

[42] Mellőzte a testi sértés bűncselekmények elszaporodottságára történő utalást, tekintettel arra, hogy az a büntetés kiszabása során az érdemi jelentőséggel nem bírt.

[43] Az így kiegészített, illetőleg helyesbített bűnösségi körülményekre figyelemmel fk. Terhelt1 vádlott vonatkozásában törvényesen és megfelelő mértékben állapította a törvényszék a szabadságvesztés tartamát, annak végrehajtási fokozata is törvényes.

[44] Ugyanakkor nem osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, amely szerint a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés nem áll összhangban a bűncselekmény tárgyi súlyával és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség fokával.

[45] A fiatakorú terhelték esetén különös gonddal kell vizsgálni, hogy esetükben szükséges-e a szabadság elvonása. Az kétségtelen, hogy a vádlott elkövetett elkövetett cselekmények tárgyi súlya jelentős, ugyanakkor a – pártfogó felügyelői véleményre tekintettel – a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség foka alacsony, így indokolt az elkövetéskor fiatakorú vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése. Ezzel kapcsolatban a törvényszék a próbaidő tartamát törvényesen és arányos mértékben határozta meg.

[46] Mindezekre tekintettel a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének mellőzését és ezzel együtt közügyektől eltiltásra is ítéletét az ítéltábla nem találta indokoltnak.

[47] A törvényszék törvényesen rendelkezett – a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetében – a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról is.

[48] Helyes volt a törvényszék azon rendelkezése is, amely alapján elrendelte, hogy a fiatakorú a próbaidő tartama alatt pártfogó felügyelet alatt áll. Ugyanakkor az ítéltábla mellőzte a fiatakorú vádlott részére a magatartási szabályok előírását, mint szükségtelent, a pártfogó felügyelői véleményben foglaltakra tekintettel.

[49] A törvényszék az elsőfokú ítélet kihirdetésekor a törvénynek megfelelően rendelkezett a próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezéséről és a próbára bocsátás megszüntetéséről, valamint helytállóan vette figyelembe azt a büntetés kiszabása körében. Ugyanakkor figyelemmel arra, hogy a Karcagi Járásbíróság 3.Fk.38/2021/4. számú ítéletével alkalmazott próbára bocsátás próbaideje 2022. július 07. napján eltelt, a próbára bocsátással érintett bűncselekmény büntethetősége megszűnt (Btk. 66. § (2) bekezdés). Ekként az ítéltábla a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyező és a próbára bocsátást megszüntető rendelkezéseit, valamint a büntetés kiszabása köréből a próbára bocsátás megszüntetésével érintett cselekményre történő utalást mellőzte.

[50] Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottat kötelezte az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség teljes összegének megfizetésére, tekintettel arra, hogy a vádlott bűnössége megállapításra került és a bűnügyi költség összege az eljárás tárgyát képező cselekményekhez képest nem tekinthető aránytalanul nagynak.

[51] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla a súlyosítás érdekében bejelentett fellebbezést nem tartotta alaposnak, ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig azt a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[52] A másodfokú eljárás során a kirendelt védő jelenléti- és felkészülési díjával összefüggésben felmerült bűnügyi költség tekintetében az ítéltábla a Be. 613. § (2) bekezdés b) pontja alapján állapította meg, hogy azt az állam viseli, tekintettel arra, hogy a súlyosítás érdekében bejelentett ügyészségi fellebbezés eredménytelen volt.

[53] Az ítélet elleni fellebbezési jog kizárása a Be. 615. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Szeged, 2023. február 9.

Dr. Nagy Erzsébet
a tanács elnöke

Dr. Halász Edina
előadó bíró

Dr. Mezőlaki Erik
bíró

A Szegedi Ítéltábla Fkf.II.372/2022/6. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 22.Fk.131/2022/2. számú ítélete a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon *jogerőre emelkedett.*

Szeged, 2023. február 9.

Dr. Nagy Erzsébet
a tanács elnöke